

Borçları genel olarak şu ana başlıklarda toplayabiliriz:

320.100. İŞÇİLİK BORÇLARI :

Şantiye yönetimine bağlı çalışan işçilere olan borçlardır. Yüklenicilerin kendi işçilerine olan borçları bu kapsama girmez. İşçilik borçları (aylık olarak), imal girdi giderlerinde açıkladığımız ve ücretli cari hesaplarının toplamını gösteren, ücretlilerin aylık cari hesabı tablosu sonucundan alınarak bilanço hesabına aktarılır. Bu hesabın, ay içi avans ve ay sonu kesin ödeme şeklinde, aylık olarak yapılması gerekir. Diğer aylara aktarılacak işçilik borçları, hem şantiye yönetimine zorluk yaratır, hem de hesapların karışmasına neden olur. O nedenle şantiyeler ödeme zorluğuna girdiklerinde, alacağını erteleyecekleri en son kalem olarak işçilik borçlarını düşünmelidirler.

320.200. YÜKLENİCİ BORÇLARI :

Giderler hesabında açıkladığımız gibi bir yüklenicinin cari hesabındaki borç bakiyeleri, ya tekrar yüklenici giderleri ana hesabında toplanıp ay sonu bilançosuna tek bir rakam olarak girer ya da ayrıntılı görülmek istenen ay sonu bilançolarında, tek tek tüm yüklenicilere olan borçlar, alt hesap olarak gösterilebilir.

320.300. MALZEME SATICILARINA BORÇLAR :

Bu hesabın işleyişi de yüklenici borçlar hesabıyla aynıdır.

320.500. ŞANTIYE PERSONEL BORÇLARI :

Bu borç türünün işleyişi işçilik borçlarıyla aynı şekilde olmasına karşın, ayrı bir başlıkta toplanma nedeni, işçilik giderlerinin imal girdi gideri, personel giderlerinin ise genel girdi niteliğinde olmasından kaynaklanmaktadır.

320.600. DİĞER İŞYERLERİNE VE ŞİRKET MERKEZİNE BORÇLAR :

Bu hesap 120.200 nolu alacaklar hesabında açıkladığımız hesabın sonuç hesabı niteliğindedir. Karşılık yaratmaması açısından da, alacaklar hesabında cari olarak izlenmesinde fayda vardır. Alacaklar hesabının diğer işyerlerinden alacak borçlar alt hesabının borç bakiyesi aylık bilançoya aktarılır.

320.900. DİĞER TİCARİ BORÇLAR :

Yukarıda açıkladığımız grupların hiçbirine girmeyen ve periyodiklik göstermeyen borçlar, bu başlıkta toplanıp, tek bir kalem olarak aylık bilanço hesabına aktarılır.

Ticari olmayan ve ödünç alınan borçların ayrı bir hesapta izlenmesi daha doğrudur (Tek düzen muhasebe planında ilgili hesap koduna uyulmalıdır).

Banka kredi borçları genelde şantiyelerde izlenmediğinden açıklamasına girmedim.

Şantiye işyerlerinde ay sonu bilançosu yanında, borçların dökümünü gösteren bir ödeme tablosu düzenlenir (Tablo No: 320/01). Bu ödeme tablosunda o ay sonu itibariyle bütün borçlar çıkarılır ve mevcut nakit durumuna göre ödeme dengelemesi yapılır. Bu tablo iki amaçla kullanılabilir. Ödemeler dengesi için haftada 5 gün ve her gün içinde 5 ödeme yapılması kabulüne göre, her ay için 4 sayfalık bir taslak doldurularak nazırlanır. Bu işlemi en az gelecek 2 ay için yaparak ay içi borçlanma miktarı takip edilebilir. Borçlanma verilerine ve muhtemel olabilecek girdilere göre borçlanma durdurulmalı veya daha uzun vadeli borçlanmalara gidilmelidir. Tablo, ay içindeki toplam ödemeleri gösterir şekilde de kullanılabilir. Bu toplam liste, yukarıda bahsettiğim planlama yanında, gerçekleşmiş borçları toplu olarak gösterir. Şirket merkezi yetkililerinin görmesi için ay sonu veya hakediş tahsilatı sonrası, şantiye ödemeleri yapılacağı zaman, toplam borç ve ödeme planı merkeze fakslandırılır.

